

ESTOTE BENEDICTI

občasník samperských benediktínov — 12. číslo — 6. augusta 2014

PANE, DOBRE JE NÁM TU.

(Mt 17, 4)

Trinášť — Pán Boh pri nás!

Spontánne mi prišlo na myseľ toto príslovie. Dôvody sú hneď skoro tri. Už **trinásť krát** sme sa vám prihovoriли prostredníctvom nášho občasnika. (Úplne na začiatku sme vydali nulté číslo). Teší nás, že nás pribúda a nateraz **je nás trinásť**. Po ročnej príprave, na slávnosť sv. Benedikta zložili prísľuby ďalší sympatizanti mníchov a spolu by bolo už 13 oblátov, keby... Blížiaci sa **kňazská vysviacka** nás napĺňa radostným očakávaním. Aspoň niekoľkými myšlienkami a zábermi vám približujeme stretnutia pri Matke Márii v rámci roka Sedembolestnej Panny Márie. Podujatia sú vďaka prednášajúcim veľmi hodnotné, poučné a povzbudzujúce, čo môže byť aj pozvánkou na ďalšie stretnutia. Otec prior Vladimír uvažuje o Premenení Pána, ale sa veľmi rozpisal a tak sme to museli „krátiť“.

Žijeme v čase napätí, ktoré idú nielen z Východu a tak stojí za uvaženie „budovať“ v srdci živý **pomník tolerance**. Leto je čas putovania, a tak stojí za to vziať si na cesty v lete ale pre putovanie životom **modlitbu pútnika**. Viaceré zábery vás presvedčia, že popri mnohých duchovných akciách aj naďalej pracujeme. A **tak sme veľmi, veľmi vďační Bohu, že je pri nás!**

Podakovanie

Vdp. Juraj Adamkovič začal svoju prednášku o čnosti vďačnosti, ktorú mal v našom kláštore slovami: „*Ako mnohé konáre pochádzajú z jedného kmeňa, tak mnohé čnosti vyrastajú z lásky*“.

Znovu sme sa presvedčili, že vo **vašom živote je stále zelená a mocná halúzka štedrosti**. Príjemná chuť jej plodov nám spôsobila veľa radosti. Nechceme, aby ratolest našej vďačnosti voči vám bola suchá, **nech vás poteší aspoň jej vôňa v podobe slov „zo srdca ďakujeme“ a modlíme sa** slovami, ktoré zakončili prednášku o vďačnosti.

Pane Ježišu, ďakujem Ti za svoj život. No neviem Ti poďakovať úplne za všetko, čo som prežil, čo sa stalo, čo je na mne a vo mne. Chcem prijať a prijímať ako Tvoj dar všetko, čo mi Ty dávaš aj ťažké a bolestné veci, udalosti a skúsenosti ako výzvy a prostriedky, ktoré mi majú pomôcť, aby som sa s väčšou láskou a dôverou zveril a odovzdal Tebe. Ďakujem Ti za ľudí, ktorých mi posielaš do cesty. Nauč ma, prosím, ďakovať za všetko a vždy a všade žiť s Tebou a pre Teba. Amen.

V jednej starej knihe som čítal príbeh:

Traja mládenci, ktorí si slúbili navzájom priateľstvo a vernosť až do smrti, raz šli cez veľký les. V lese bolo ticho a oni kráčali mlčky a nepovedali ani slovo. Potom prišli na šire pole. Jeden povedal: „Čudujem sa, že sme tak mlčky prešli lesom, bez jediného slova.“ Druhý hovoril:

„Dobre a šťastne som sa cítil v tom lese a pritom som myslel na príjemnosť a šťastie neba.“ Tretí, najstarší z nich poznamenal: „Verte mi bratia, že toto sa stalo celkom iste z Božej vôle. Pán nás naplnil takými myšlienkami. Chce, aby sme mysleli viacej na nebo a na nebo, lebo nám ho chce dať.“

Prvý dodal: „Keď je to tak, zanechajme svet a jeho radosti a vstúpme do kláštora.“ A stalo sa. Čoskoro všetci traja vstúpili do kláštora. Veľmi skoro to však dvaja mladší obanovali. Nemohli vydržať tichý osamelý kláštorňý život. Vybrali sa k najstaršiemu do cely, aby mu povedali, že sa chcú vrátiť späť do sveta. Veľmi sa prekvapili, keď ho našli spokojného veselého, práve si spieval pieseň. Hneď sa ho spýtali: „Ako je to, že si taký spokojný a radostný a my sme smutní a unudení v službe Božej? Čo ťa robí veselým? Naučil si sa azda čítať a čítaš pekné duchovné knihy?“ On odpovedal: „Len čo som vstúpil do kláštora, naučili ma čítať. Ale iba tri písmená. A to mi stačí. Prvé písmeno je napísané červenou farbou krvi a je to písmeno „J“. Je to začiatkové písmeno mena Ježiš. Od rána až do svätej omše uvažujem o Ježišovom utrpení, o jeho bolestiach a smrti na kríži. Pripomínam si jeho veľkú lásku. Druhé písmeno je „H“. To znamená: hriešnici. Je napísané čiernou farbou. Na to myslím

od svätej omše až do poludnia. Pri ňom si spomínam na svoje spáchané hriechy. Mrzia ma a ľutujem ich, nechcem sa pridržať hriechov, ale Pána Ježiša. Tretie písmeno „S“ je napísané zlatou farbou. To znamená Spasiteľ. Pripomína mi večné nebo. Spasiteľ nám umožnil večne žiť v nebi. Pociťujem večnú krásu, lásku, ra-

dost, blaženosť u nebeského Otca. Na toto písmeno myslím až do večera. S myšlienkou na nebo idem spať a veru vždy dobre spím. Toto každý deň premýšlam: JHS. Ježiš hriešnikov Spasiteľ. A preto s chuťou pracujem, s radosťou sa modlím a veselo si spievam a tak v natešení očakávam nebeský život.

Keď im to povedal, pozreli sa tí dvaja na seba a povedali si: „Skúsme to aj my tak.“ Vrátili sa do svojich ciel a celý deň sa usilovali myslieť na Pána Ježiša, na svoje hriechy a na nebo a boli spokojní a šťastní, že žijú pre nebo.

Pri putovaní nielen počas leta, ale v celom našom živote nestraťme pohľad na nebo, lebo ono sa nedá kúpiť! Nebo sa dá dostať len do daru! A dostanú ho do daru od nebeského Otca tí, ktorí ho milujú tak, že svoj život prežívajú podľa príkladu jeho Syna Ježiša Krista.

Žíme ako deti lebo im patrí Nebeské kráľovstvo!

V Benediktovej Regule som sa nikde nedočítal o chudobe. Ale, že chudoba sa prirodzene snúbi s pokorou, to áno. Vymenúva dvanásť stupňov pokory, aby mních dosiahol dokonalú lásku k Bohu, ktorá vyháňa všetok strach.

Nasledovať Ježiša rozhodujúcim spôsobom nikdy nie je jednoduché, a pre človeka je to v zásade niečím nemožným, na to nestačia ľudské sily. Učeníci si však musia uvedomiť, že hlavným činiteľom tohto diela nie sú oni, ale sám Najvyšší, pre ktorého nič nie je nemožné.

Prítomnosť zostáva miestom, kde sa rozhodujeme pre prechod od sebeckva k láske. Je to priestor pre oslobodenie našej slobody.

Chudoba samotná môže byť tiež bohatstvom, ale chudoba plná pokory je tou prázdnotou, ktorá prijíma. Je prázdnotou, ktorá je schopná prijať plnosť a absolútno.

Myšlienky z homílie o. biskupa Tomáša Galisa, prednesené pri slávnosti sv. Benedikta, 11. júla 2014

Dostavba pokračuje

Od vydania predchádzajúceho čísla *Estote benedicti* sme opäť pokročili aj v stavebných prácach.

Na **Dome chleba**, ktorého dokončenie je pre nás prioritou, boli vykonané tieto práce:

- elektroinštalácie a vodoinštalácie
- okná a dvere
- vnútorné omietky
- podlahové kúrenie je z veľkej časti dokončené, čakáme už len na inštaláciu tepelného čerpadla
- momentálne sa pracuje na kladení dlažieb a obkladov.

V **klauzúrnej časti** budovy sa dokončili vnútorné priečky a taktiež vonkajšia kanalizácia.

Začali sme aj so stavbou **pustovne**, ktorá bude v areáli nášho kláštora a na ktorej stavbu použijeme materiály, ktoré nám zostali z predchádzajúcich stavieb. Zatiaľ je dokončená hrubá stavba aj s vodoinštaláciou bez strechy.

„Neprajníci vďačnosti sú: pýcha, egoizmus, závisť, nespokojnosť, vypočítavosť, neúprimnosť.“

Nedajme sa odradiť od vďačnosti, ona v nás spôsobuje radosť, spokojnosť, pokoj, uzdravenie, dôveru, nádej.“

Vdp. Juraj Adamkovič

„Ak Abrahámov odchod z krajiny sa vníma ako poslušnosť Božiemu volaniu, tak v Sára sa vidí poslušnosť manželovi. Ak Abrahám je praotcom židovského národa, tak Sára sa považuje za jeho pramatku.“

„Sáriina neplodnosť je pre svätopisca príležitosťou, aby poukázal na dôveru v Boha aj v situáciách, v ktorých nič nenasvedčuje tomu, že by Boh mohol niečo zmeniť. Skúška s obetovaním syna Izáka to nie je skúška viery len pre otca Abraháma, ale i pre matku Sárú.“

„Pre Cirkev sa osoba Sary a jej život stal sa predobrazom poslušnosti voči manželovi tzn. poslušnosti Božiemu volaniu, ktorá sa rodí uprostred pochybností a skúšok. Sára je predobrazom viery a poslušnosti, ktorá je slobodnou nie otrockou odpoveďou človeka...“

„Boh nikdy nepokúša človeka k zlému. Boh však môže skúšať tzn. preveriť vieru. Boh vovádza človeka do situácie, kde sa musí rozhodnúť proti Bohu a tým pre zlo alebo pre Boha a tým pre dobro. Majme dôveru v „druhé slovo“ Boha v našom živote.“

Doc. František Trstenský

Nahrávky prednášok, ktoré odzneli v našom kláštore v rámci rôznych aktivít, si môžete v úplnosti vypočuť na stránke **monachos.benediktini.sk**

...Typológia sa usiluje o koordinovanie, zblíženie, porovnanie minulosti a prítomnosti, niekedy i budúcnosti podľa veľkých udalostí, inštitúcií a osôb v Písmach.

...vzbudiť záujem o hodnoty, spravodlivosti, pokoja, života a iných hodnôt. To všetko je krásne v živote mladých ľudí... Potrebujú sa stotožniť s týmito hodnotami aj prostredníctvom príkladov. Vidíme Miriam, sestru Mojžiša, ktorá sa stavia na stranu života, všemožne ho chráni...

Mons. Jozef Jančovič

Prísľuby oblátov

Na slávnosť sv. Benedikta pri pontifikálnej sv. omši vyjadrilo príslubmi 6 záujemcov o benediktínsku spiritualitu túžbu žiť mimo kláštora podľa Regule sv. Benedikta. Prísľuby zložili do rúk otca priora Vladimíra. Ikona sv. Benedikta, ktorú nám odovzdali ako dar, nám bude pripomínať druhú generáciu oblátov, ktorú tvoria: Erika Lišaníková, Dominika Minková, Miloš Kurek, Anna Drugdová, Radovan Buda, Tomáš Vranský. Nech je v ich živote oslávený Boh.

Údolie Panny Márie

V celkovej architektúre sa v areáli kláštora pamätá na miesto pre Pannu Máriu. Začalo sa s očisťovaním tohto miesta, lebo je to zarastené trním a rôznymi pichľavými krovínami a kríkmi, prerastené mnohoročnou trávou. Pod tým všetkým sa nachádzajú viaceré pramienky vody. Už po prvých dvoch brigádach sa ukazuje krása tohto miesta, ale bude ešte veľa hodín práce, kým to miesto bude vhodné pre sochu Panny Márie.

V čase, keď som písal tento príspevok, bolo v Jeruzaleme neraz počuť strieľanie i v noci, a tiež i hukot varovných sirén. Bolo to kvôli rastúcemu vojenskému bolestivému naptätiu medzi Izraelom a militantným Hamasom z pásma Gazy. Najmä vo vojnových konfliktoch sa vždy zosilňujú aj nočné stráže a to azda počas celej histórie ľudstva. Bolo tomu tak nielen v nedávnych veľkých svetových či nacionálnych vojnách, ale už aj antickí Babylončania, Gréci a pochopiteľne Rimania najmä kvôli vojenským problémom rozvinuli a zdokonalili rozdelenie noci na nočné stráže.

Nočné stráže boli známe aj v starovekom Izraeli. Niekoľko zmienok z Biblie však postačí, aby sme sa usitili, že aj v antickom Izraeli slovo *ašmurá* stráž znamenalo určitý nočný časový úsek – dĺžku jednej stráže. Izraeliti eštet dávno pred Kristom zvykli deliť noc vo všeobecnosti na tri časti, tri „stráže“.

Každá z troch stráží trvala približne štyri hodiny. Zaiste, že záviselo od ročného obdobia, resp. od dĺžky

noci. Prvá sa začínala po západe slnka a trvala asi do cca 22.00 hod. Hoci pre túto prvú stráž sa zvykne najčastejšie citovať text Nár 2,19: „Povstaňte, kvíľte v noci začiatkom nočných bdení; vylej si srdce ako vodu pred Pánovou tvárou, k nemu si dvíhaj ruky za život svojich detí...“ Druhá, „stredná stráž“, trvala od desiatej do druhej hodiny rannej. Dobrým dokladom je Gedeonov útok na Madiánčanov: „Gedeon so sto mužmi, ktorí boli s ním, priblížil sa celkom až k táboru, keď začínala prostredná stráž, len čo postavili stráže. Tu zatrúbili a roztrieskali džbány v rukách.“ (Sdc 7,19) Posledná, tretia „ranná stráž“, trvala od druhej do šiestej hodiny rána. Nezabudnuteľným príkladom tejto stráže ostane Pánov záchranný čin v Ex 14,24: „V čase rannej stráže Pán hľadel v ohňovom a oblačnom stĺpe na Egypťanov a egyptské vojsko uviedol do zmätku.“ Totiž posledná stráž bola najistejším časom na útok (porov. 1Sam 11,11).

Aj v žalmoch sa viackrát spomínajú nočné stráže, no bez bližšieho časového určenia v noci, resp. bez vymedzenia ich presnej dĺžky. V týchto prípadoch posvätný text nehovorí o vojenských

strážach, ale o čase bdenia – o čase modlitby. V známom Žalme 63 zmienka o nočných strážach nie je badateľná v našom preklade: „Na svojom lôžku myslím na teba, o tebe rozjímam hneď za rána.“ Ekumenický preklad „pri výmene stráží o tebe rozjímam“ (v. 7) je už bližšie hebrejskej pôvodine. Žalm vyjadruje určitú časovú dĺžku, pretrvávajúce a opakujúce sa meditovanie a premýšľanie o Bohu. Žalmista vyjadruje svoj postoj trvajúcej nočnej modlitby, podnietený spomienkou na Boha a jeho diela. V Žalme 90 slovo stráž zdôrazňuje skôr jej krátkosť, ktorá poslúži protikladom na opis Božej nekonečnosti: „Veď tisíc rokov je u teba ako deň včerajší, čo sa pomínul, a ako jedna nočná stráž“ (v. 4). Posledný výskyt slova v Ž 119 zasa poslúži na vyjadrenie bdelosti nábožného človeka – medituje. „Už pred odchodom nočnej stráže otvárajú sa mi oči, aby som rozjímam o tvojich výrokoch“ (v. 148).

Čas nočných stráží, ktorý v dejinách neustále slúžil a slúži na bdenie pre nepriateľom, sa v biblickej tradícii stáva aj časom bdenia a modlitby. Človek v ňom nepochoduje po hraniciach obidli, ale vnútri svojho domu sa mu môže stať príležitosťou rozhovoru s Bohom a premýšľaním nad Božou ochranou. Podľa príkladu Ježiša, nočné bdenie odкрýva konfrontáciu v našom vnútri – podľahnúť pokušeniu brániť sa silou-mocou pred nebezpečenstvom, alebo pestovať bezhraničnú dôveru v Božiu pomoc. Každý, kto navštívil benediktínsky kláštor, mohol zažiť na vlastnej koži počas ranného matutina, že nočné vstávanie možno využiť aj na modlitbu v noci a spoločné chválenie Boha.

Blažej Štrba

Starnem...

*P*ane, ty vieš lepšie ako ja, že deň za dňom starnem a raz budem naozaj starý. Chráň ma pred domýšľavosťou, že musím pri každej príležitosti, ku každej téme niečo povedať. Zbav ma veľkej nárúživosti chcieť dávať do poriadku záležitosti druhých. Nauč ma, aby som bol uvážlivý a ochotný pomáhať. Mám vrásky a šedivé vlasy. Nechcem sa sťažovať, ale tebe to poviem, Pane – bojím sa nemohúcnosti v starobe. Pociťujem, ako sa mi stráca telesná sila a prichádzam o telesnú krásu. Býval som pyšný, že sa stále môžem porovnávať s mladými. Teraz cítim a uznávam, že už toho nie som schopný. Daj teda môjmu srdcu silu, aby som prijal život tak, ako ho ty riadiš. Nie mrzuto, nie so skleslou náladou, nie ako odchádzajúci, ale s vďakou, pripravený urobiť všetko, k čomu ma ešte povoláš.

Sv. František Saleský (1567 – 1622)

Premenenie Pána na vrchu Tábor zostane natrvalo ikonou zasväteného života a vyjadrením kontemplácie. Môžeme nad ním uvažovať z rôznych perspektív. Ponúkam pohľad inšpirovaný vyjadrením biskupa Fausta z Riez, keď sa zamýšľa nad vodou premenenou na víno: *Voda v nádobách nestratila nič z toho, čím bola, ale začala byť tým, čím nebola.* Táto premena je len predohrou inej premeny, kde sa dokonca nemenia ani akcidentálne znaky ako je skupenstvo, farba, vôňa, chuť... Ide o premenu chleba na Kristovo telo a vína na Kristovu krv po vyslovení konsenračných slov pri svätej omši. Chlieb nestratil nič z chleba, z toho čím bol a víno nestratilo nič z vína, z toho, čím bolo, ale začali byť tým čím neboli.

Keď sa v tejto viere pozeráme na Pánovo premenenie, vnímame že, Boh zostáva stále Bohom, ale dáva nám spoznať to, „čím nebol“, čo bolo našim očiam skryté.

Na freskách v Bazilike Premenenia Pána na hore Tábor sú zachytené premeny Boha, ako ich človek dokáže vnímať. Prvá hovorí o tom, čo je vyjadrené v Jánovom evanjeliu: ***A Slovo sa telom stalo a prebývalo medzi nami...*** Nestal byť Bohom, aj keď sa stal človekom. To je pravda našej viery. Pripomíname si ju slávením sviatkov Božieho narodenia. Nie je jednoduché pre človeka vnímať túto premenu Boha – toto zjavenie Boha. Dávať sa na človeka, na Ježiša a veriť, že je to Boh. No Pán chce ešte viac posunúť svoju premenu, svoje zjavenie, preto človeka na to pripravuje. Aj to, čo sa odohráva na hore Tábor je príprava na to, čo chce o sebe dať spoznať. Ponecháva si svoje ľudské telo, ale zrazu žiari ako slnko, dokonca aj odev zbelel ako sneh. Možno naša predsta-

vivosť pri tomto opise končí, lebo do slnka sa dívať voľným okom nedokážeme, pretože oslepuje. Je to niečo, čo presahuje naše zmysly. Aj táto Ježišova premena nás presahuje, ale dokážeme ju vnímať srdcom.

Pri ďalšej premene ako je zachytená na freskách v bazilike na hore Tábor sme ešte viac v po-mykove. Je to premena „**fyzickej neprítomnosti**“ – tak by sme to mohli nazvať. Prázdny hrob je echom anjelových slov:

Niet ho tu, lebo vstal... Možno by sme sa chceli nad touto „fyzickou neprítomnosťou“ pousmiať (môže nám trochu pripomínať cisárovi nové šaty), keby tu nebolo jeho oslávené telo prechádzajúce cez zatvorené dvere. Je to telo s otvorenými ranami a s prebodnutým srdcom, a predsa nie je mŕtve. Je to stále ten istý nesmrteľný Boh, v tajomnom tele, v tej „fyzickej neprítomnosti“. A *Kniha zjavenia* nám dáva možnosť nahliadnuť ešte na inú premenu, ktorá je prítomná na hore Tábor, ***mŕtvy a predsa živý baránok.*** *I videl som v strede medzi trónom a štyrmi bytosťami uprostred starcov stáť Baránka, ktorý bol ako zabitý.* Je to stále ten istý Pán. Pán života a smrti. V ňom je prítomná smrť i život, smrť premožená životom.

Tieto premeny nás vedú k najtajomnejšej premene Pána, a to je **Eucharistia**. Máme možnosť sledovať a uvažovať ako sa Pán cez Slovo, cez ľudský život, cez „fyzickú neprítomnosť“, zabitého a predsa živého Baránka zviditeľňuje

v chlebe. Nech by bol chlieb akokoľvek vzácny a cenný, stále je to neživá vec. Zároveň vieme, že nie každý chlieb je Pán. Ide o ten chlieb nad ktorým boli vyrieknuté slová premenenia.

Všetky tieto premeny Boha sme schopní vnímať len vo viere. Iba viera nám umožňuje pozeráť na Boha, ktorý nič nestráca z toho, čím je a v jednotlivých podobách sa stáva tým, čím nebol.

Každá táto premena Boha povzbudzuje k mojej premene. Aj tu by sme mohli prechádzať cez jednotlivé podoby. Ako často nám chýba správna komunikácia. Boh chce byť slovom v mojich ústach. Najskôr však musí byť Slovom v mojom srdci. Veď z plnosti srdca hovoria ústa. Iba keď bude v mojom srdci, budem ho môcť zviditeľniť v hlase, budem ho môcť obliecť do toho ľudského slova. V ňom sa bude môcť stať telom.

Slovo sa stalo telom a prebývalo medzi nami – prebýva medzi nami, vo mne. Má konkrétnu ľudskú tvár – moju tvár. Ale za tým je celá moja bytosť. To sú moje postoje, činy.

Boh ma pozýva k neustálemu zomieraniu. Ide o zomieranie sebe. Tak veľmi sa tomu bránime. Chceme byť sebou, ukázať svoje schopnosti, uplatniť svoje práva... Najťažšie je prijať úlohu využívaného a zneužívaného... Je to vždy vtedy, keď žijeme s vedomím, že iní sa spoliehajú, že ja to urobím. Sú na nás nároční, ale keď ich potrebujeme, vte-

dy "nás nepoznajú". Je to zvláštny stav smrti, zomierania, a predsa v tom je najintenzívnejšie prítomný život. Stačí listovať v životopisoch svätých a s prekvapením zisťujeme, že ich práve takéto postoj sebaumierania "oživoval" on ich urobil veľkými.

A stať sa chlebom...?!

To je veľmi náročné. Mám byť k dispozícii ľuďom. Tým ľuďom, ktorí z tohto chleba (zo mňa) budú žiť. („Žijem z toho, čo ma naučil...“ „Z toho, čo mi ukázal...“ „Z toho, čo povedal...“ „Z toho, čo urobil...“)

Byť chlebom prináša aj iné dôsledky. Po zázračnom rozmnožení a nasýtení zástupov zostali koše odrobín. To je to, čo už je navyše, čo je nepotrebné, nevyužité... Veľmi ťažko sa znáša pocit neužitočnosti, nepotrebnosti. Cítiť sa odhodený, to nie je nič príjemné. A predsa aj k tomuto ma uschopňuje premena na chlieb, ako mi to ukázal Pán.

Okrem týchto pocitov neužitočnosti je tu aj iný dôsledok, ktorý sa na to viaže, a to je nevďačnosť. Obrazom toho je pohodený chlieb. Na toto všetko má ma pripraviť premena, ktorú chce vo mne urobiť Pán.

Svet nám ukazuje boj za svoje práva, ale sme svedkami toho, že právami nazýva pomýlené a zvrátené veci. Naším právom je podobnosť s Kristom a predovšetkým právo lásky. To nám hovorí, že máme ísť do krajnosti, až po sebadarovanie bez nároku na vďačnosť.

Pán mi zároveň pripomína, že pravá premena sa vždy deje v tichu, v samote, bez hluku, bez reklám, ale je účinná a prináša ovocie.

*o. Vladimír Kasan OSB
(krátené)*

V roku 2008 bol v Jeruzaleme postavený **Pamätník tolerancie** – Monument of tolerance. Pomník sa nachádza južne od Starého mesta, asi 3 km od Jafskej brány smerom na Ramat Rachel, bezprostredne na konci Haasskej promenády, vedľa sídla vojenských jednotiek UNO. Slovenským prekladom Pamätník tolerancie sa nechce vyjadriť, žeby tolerancia bola uhynula. Veď dizajnér a sponzor tohto monumentu, poľský podnikateľ *Alexander Gudzowaty* zaiste chcel ním vyjadriť naopak nevyhnutnosť tolerancie. Hoci je niekedy vskutku opomenutá, je mimoriadne dôležitá a nevyhnutná pri riešení Izraelsko-Palestínskeho konfliktu – totiž, najmä preto ho Gudzowaty nechal vyhotoviť.

Dnes, 8. júna 2014, keď Pápež František sa modlil spolu s dvomi prezidentmi Šimonom Perésom a Mahmúdom Abbásom, stojí za to pripomenúť si sústavnú potrebu tolerancie a to nielen medzi štátmi a národmi, ale aj medzi ... menšími skupinami, či ľuďmi navzájom. Bez tolerancie sa ťažko dá postúpiť k opravdivej láske.

Alexander Gudzowaty takto píše o zrode tohto monumentu:

“Pamätník je v tvare dvoch polovic zloženého stĺpu, ktorý bol rozdelený,

ale ešte je spojený, stojaci na troskách bezmenného a nestarnúceho chrámu. Olivovník rastie uprostred rozdeleného stĺpu a jeho listy sa snažia obsiahnuť a zatóniť obe polovice. Strom umožňuje dvom častiam stĺpu spojenie akoby v symbolickom spolužití. Avšak nevie sa, kedy sa zlomenina vylieči, kedy sa obe strany zrastú zase dohromady, avšak je možno vidieť, že medzi vetvami olivovníka sa nachádza nové klíčiace semeno – zlaté zrnko tolerancie. ”

Pred pomníkom sú aj ďalšie slová Gudzowateho o tolerancii:

Tolerancia umožňuje koexistenciu – najzákladnejší a nevyhnutný predpoklad pre to, aby rôzni ľudia, rôzne kultúry, rôzne prístupy a rôzne presvedčenia mohli prekvitať a rozvíjať sa. Tolerancia, pochopenie a prijatie druhého sú univerzálnym štandardom pre sprá-

vanie, a čo do dôležitosti rovnako pre etiku i vieru.

Všetci vedia, že tolerancia je nevyhnutná, ale všetci príliš často zabúdame na túto základnú hodnotu v našej každodennej existencii. Vždy si nájdeme mnoho dôvodov, prečo zasahovať do myslenia iných ľudí, do ich správania a zvykov – čo zbytočne spôsobuje bolesť, nedorozumenia a konflikty.

Nevieme ako byť tolerantní, rozhodli sme sa zabudnúť, súdime iných, ale nesúdime sami seba. Nechali sme sa unášať smerom k prázdnote nepreberať žiadnu zodpovednosť za svoje činy. Veď práve schopnosť spoločnosti byť tolerantnou je to, v čom sa odráža jej kultúru ako národa a vyníma sa pre ostatných ako príklad hodný nasledovania.

Nedostatok tolerancie ponížuje ľudskú spoločnosť, národy a ľudí a predstavuje našu neschopnosť dosiahnuť svoj potenciál. Snaha o toleranciu nás uspôsobí dosiahnuť náš najvyšší cieľ.

Blažej Štrba

Milí priatelia, v kláštore sa po prvýkrát pripravujeme na kňazskú vysviacku. Náš **brat Michal Mária Kukuča OSB**, prijme sviatosť kňazstva vkladáním rúk a modlitbou bratislavského arcibiskupa-metropolitu Mons. **Stanislava Zvolenského**, v našom kláštornej kostole Premenenia Pána v Sampore, **20. septembra 2014**. V nasledujúcu nedeľu, 21. septembra, sa poďakuje za tento dar **primičnou svätou omšou** v samporskom chráme.

Brat Michal Mária vstúpil do bratislavského seminára v roku 2002 a študoval tam tri roky. Po troch rokoch štúdium prerušil, pretože ho Pán povolal k mníšskemu spôsobu života a v roku 2005 vstúpil do benediktínskeho opátstva sv. Petra a Pavla v Tynči. Formáciu absolvoval tak ako väčšina sam-

porských mníchov v tomto kláštore a po príchode na Slovensko pokračoval v štúdiu teológie v Badíne. Štúdiá dokončil v roku 2010 a v roku 2013 prijal z rúk banskobystrického biskupa Mons. Mariána Chovanca posvätný rád diakonátu. Celé naše spoločenstvo sa teší na túto udalosť a bratovi Michalovi Márii vyprosujeme hojnosť Božích milostí a požehnanie do jeho kňazskej služby. Zároveň vás prosíme o modlitby za nášho novokňaza i za ďalšie kňazské a mníšske povolania.

Pracovné dni počas školského roka boli u nás doma vyhradené školským povinnosťami. Voľný čas v každú sobotu a počas letných prázdnin som v detstve musel so svojimi súrodencami venovať práci s otcom na našom dome a záhrade. Otec nás od malička viedol k práci; moji dvaja bratia a ja sme museli pomáhať—či už bolo potrebné niečo murovať alebo obkladať, opravovať alebo natierať, sadiť, okopávať alebo čistiť. Priznám sa, v duchu som občas závidel kamarátom, ktorí mohli svoj voľný čas venovať zábave alebo ničnerobeniu. Kým oni sa prehánali po ulici na bicykli, ja som lietel po dvore s fúrikom. Na dlhší spánok sa nedalo ani pomyslieť. Otcov obľúbený spôsob ako nás, troch synov, v sobotu zavčas rána vyhnáť z postele, boli hlučné slová: „Vy ešte drichmete?! Ja som už stihol namiešať maltu...“

V zamestnaní strávil otec veľa rokov v riadiacej funkcii, a tak aj doma bol zvyknutý šéfovať. Od nás detí vyžadoval disciplínu, očakával úsilie a zodpovednosť. Oveľa viacej napomínal ako chválil. Nevyjadroval svoje city slovami, nebol na „sladké reči.“ Činy preňho znamenali viac ako slová. A byť činný—to znamenalo prácu.

Každý syn potrebuje vnímať, že ho jeho otec má rád. Mne to môj otec nezvykol hovoriť. Ale cestou k dospelosti som sa to naučil vnímať—práve cez spoločnú prácu s otcom. Kým som bol menší, veľa razy sa mi nechcelo a v svojom vnútri som šomral a protestoval. Až postupom času som si začal vážiť, že otec nedal prednosť tomu, aby šiel vo svojom voľnom čase s kamarátmi na ryby,

na futbal alebo do krčmy. Neutekal od svojej rodiny. Mal radosť, keď jeho—otca spájala s nami—synmi spoločná činnosť. Keď sme sa pod jeho vedením mohli spojiť v jednej práci. Byť pri ňom v práci bolo ako počúvať, že nás má rád.

Zdá sa mi, že skúsenosť otcovej lásky vyjadrenej prostredníctvom práce bola jedným zo semienok môjho povolania do benediktínskej rehole. Práca je dôležitým pilierom mníškeho života podľa reguly sv. Benedikta, zhrnutej v hesle ora et labora, modli sa a pracuj. Práca je spôsobom sebadarovania sa. Pracovať na spoločnom diele znamená prežívať jednotu srdca a mysle. Jednota je veľkou silou v dnešnom svete rozdrobenom sebeckými záujmami. Pán Ježiš povedal: „Kde sú dvaja alebo traja zhromaždení v mojom mene, tam som ja medzi nimi“ (Mt 18, 20). V mníškej rodine smeruje všetka činnosť k oslave Boha. Práca v živote benediktínov sa tak stáva účasťou na Ježišovom diele oslavy Boha; v spoločnej práci môžu mníši vnímať Božiu lásku a nechať sa ňou viesť. V práci benediktínov, v ich diele, je možné vnímať lásku Nebeského Otca k svetu.

Preto sa v kláštore Premenenia Pána v Sampore človek cíti tak dobre.

Ján Dolný, postulant

Chceme sa podeliť o radosť z toho, že 6. 9. prijme rehoľné rúcho Dominik Mucha, ktorý s nami prežil pol roka ako postulants. Dominikovi som položil tri otázky, aby sa predstavil.

Povedz nám niečo o sebe?

Volám sa Dominik Mucha a mám 20 rokov. Narodil som sa v Humennom. Svoje detstvo som prežil na Východnom Slovensku v dedine Vyšné Ladičkovce. Po ukončení základnej školy som odišiel do Banskej Bystrice, kde som absolvoval strednú školu.

Ako si objavil benediktínov?

Povolanie na zasvätenie svojho života Bohu som hlbšie rozpoznal v poslednom ročníku základnej školy, keď som prvý raz videl život rehoľníkov žijúcich v komunite. Pri spomienkach na kňazov a rehoľné sestry, ktoré som vo svojom detstve stretol, sa mi vždy v mysli naskytla vznešenosť a hodnota ich služby, ktorú konali. Preto som v modlit-

be počas štyroch rokov prosil priamo Boha, ale aj prostredníctvom Panny Márie, o hlbšie poznanie môjho povolania. Po ukončení strednej školy, som vedený svedomím formovaným práve touto modlitbou, poprosil o prijatie do spoločenstva mníchov svätého Be-

nedikta, ktoré som poznal prostredníctvom hodín náboženstva a neskôr aj priamimi návštevami kláštora.

Čo sa ti v kláštore najviac páči?

Na živote mnícha, žijúceho v spoločenstve, ma najviac oslovuje snaha o neustále prednášanie modlitby a usilovanie sa o udržanie blízkeho vzťahu s Bohom počas práce, ktorú koná počas dní. Veľmi ma teší, keď si aj pri takej práci, ktorá svojou príťažlivosťou ovplyvňuje celú moju myseľ, dokážem spomenúť na Boha alebo okamihy, keď som pociťoval, že som veľmi blízko pri ňom.

S br. Dominikom sa rozprával o. Damián

Neprehliadnite

Od príchodu na Slovensko otec prior Vladimír pripomína: „*Naše konanie a správanie nemá byť príčinou vedomých konfliktov a napätí medzi ľuďmi. Usilujme sa o porozumenie a pokoj*“.

1. Skutočne **radi posielame** náš občasník každému!
2. Veľmi sa **ospravedľňujeme**, ak ho posielame niekomu, kto nemá oň záujem.
3. Mrzí nás, ak sme nedopatrením niekoho vyradili z adresára.
4. Mrzí nás, ak sme nevyradili zo zoznamu toho, kto žiadal o zrušenie.
5. Ľúto je nám, že pre niektorých priložené poukážky vyvolávajú nevôľu, no mnohí o ne priamo prosia.
6. Prosíme vás, dajte nám vedieť, ak je niečo proti vašej vôli.

Píšeme tieto riadky preto, aby sme prostredníctvom našej korešpondencie a jej obsahu nevytvárali múry rozdelenia. Nechceme skutočne nikomu nasilu „vchádzať do poštových schránok“.

Nie je bežné, aby si Vás niekto len tak pustil do bytu alebo ku stolu. A už vôbec posediť si pri stole s benediktínmi. Pri obede, samozrejme v tichu. O to bolo vzácnejšie, že sme mohli kúsok dňa prežiť v priestoroch samporského kláštora Premenenia Pána. Spomaliť sa v malebnom okolí Zvolena. Brat Damián sa nás milo ujal. Predpoludnie, posvätené svätou omšou, vystriedal výklad a komentár zo života a histórie benediktínov. Po dvesto rokoch znovožitia tejto spirituality sme sa dozvedeli a videli aj nové prírastky – dvoch cap-

kov, kozičku, ovečku, kačiatka, húsatká... Benediktínska rytmika zúrodňuje nielen duše, ale aj zvieratá... Ora et labora ovplyvnilo kultúru celej Európy a zo srdca prajeme, aby samporskí mníši skultúrnili kultúru na Slovensku v 21.storočí. P. S. Dostali sme recepty na dobrý život a pritom sa dobre najedli. Videli sme a cítili dávkovanie duchovného času... a brat Damián nás milo odprevadil.

Učítelia, pedagogickí a nepedagogickí zamestnanci Katolíckej spojenej školy v Rajci

Sú tri príkazy práva: čestne žiť, druhému neškodiť, dať každému, čo mu patrí.
(Nepianus, 170-228)

Zákon bol daný, aby sme hľadali milosť.
Milosť sa nám dáva, aby sme mohli splniť zákon.
(Sv. Augustín 354-430)

Krásnym miestom, kde sa dá výborne oddychovať a odpútať od vecí dnešnej upoňhľanej doby, zastaviť sa, zamyslieť a načerpať sily, je kláštor Premenenia Pána. Tu sme prežili krásny týždeň. Obohatili sme sa hlavne duchovne, no samporská kuchyňa sa tiež nezaprie ☺. Už v prvý deň sme sa mohli spolu s mojimi dvoma bratmi presvedčiť o tom, že najlepší úsmev a večere, majú iba benediktínski mníši. Spolu nás bolo 21. Začali sme večerami, ktoré sa spievajú po latinsky. Všetci sme teda rozumeli iba slovu Amen. Nikomu to však nevadilo, pretože hlasy mníchov, ktoré sa odrážali od stien kostola, boli úchvatné a nevadilo nám, že im nerozumíme. Na úvod bolo zoznamovacie stretnutie. Väčšina pochádza z blízkeho mesta Zvolen, takže sa už viac-menej poznali. My, ktorí zo Zvolena nepochádzame, sme tak mohli spoznať celkom nových ľudí. Týždeň prebiehal v duchu hesla: Ora et labora, teda modli sa a pracuj. Mohli sme sa vžiť do kože pravého mnícha, čo pri naša množstvo skúseností a neoceniteľných zážitkov. Keď sme sa už začínali v práci nudiť, prišli na rad modlitby a naopak. Venovali sa nám o. Jozef a br. Svorad a stali sa našimi priateľmi a veľmi si ich vážime. Vždy nám dávali do dňa „slovo“, ktoré sme, ako povedal otec Jozef, mali prežívať počas celého dňa a mohli sme ho hľadať v každo-dennej činnosti. Mne osobne sa najviac páčilo počúvanie alternatívnej hudby, ktorá môže každému znieť inak, pretože je alternatívna, teda nemá dané citové určenie, ktoré ti hovorí: Smej sa! Plač! Buď smelý! Agresívny! Smutný! a pod. Taktiež príbeh Nicka Vujicica z Austrálie, ktorý od narodenia nemal žiadne končatiny a dnes je úžasným človekom s nesmiernou odolnosťou a odvahou, bol dobrým povzbudením do života asi pre každého z nás. Zúčastnili sme sa aj výletného pochodu za Bečovským prameňom, kde sme navštívili kostol sv. Matrina s nádhernými freskami z 13.-16. stor. Týždeň sa však veľmi rýchlo krátil a my sme sa ani nenazdali a už bol piatok, posledný deň nášho tábora.

(Matúš Žilka, 16 r.)

Týždeň mládeže bol pre mňa veľmi povzbudzujúci. Bratia benediktíni mi ukázali, ako sa dá spojiť modlitba s prácou a čítaním Svätého písma. Bolo príjemné spoznať nových a príjemných mladých ľudí. Zažili sme veľa pekných momentov, ktoré sa mi navždy zapíšu do pamäte. A samozrejme musím pochváliť aj ***** kuchyňu. V neme všetkých mladých Vám úprimne ďakujem a teším sa na ďalšie stretnutia s Vami. Do budúcnosti Vám želáme veľa Božích milostí.

Veronika Šlamiarová.

U benediktínov bolo super. Celý týždeň svietilo slnko. Až na štvrtok. Vtedy pršalo. Bol som všelikade pomáhať. Napríklad v kuchyni. Bol som utierať riad alebo kosiť prhl'avu. Každý večer som si čítal z knihy.

(Urban Žilka, 10 r.)

7 STRETNUTÍ PRI PANNE MÁRII

Z príležitosti roka *Sedembolestnej Panny Márie* pripravujeme cyklus **duchovno-vzdelávacích stretnutí** s účasťou vzácnych hostí. Srdečne vás pozývame do Kláštora Premennia Pána v nasledujúcich dňoch:

Dátum	Postava	Host
17. 5.	Eva	Fides Strenková CJ
21. 6.	Sára	František Trstenský
19. 7.	Miriam	Jozef Jančovič
16. 8.	Rút	Benedikt Hajas OP
13. 9.	Ester	Branislav Kľuska
18. 10.	Abigail	Blažej Štrba
15. 11.	Alžbeta	Štefan Novotný

Program každého dňa sa bude skladať z dvoch častí. Predpoludním sa budú konať prednášky, v rámci ktorých predstaví náš hosť jednu biblickú postavu, a popoludní duchovný program.

9.30 Prednáška: *Predobraz Panny Márie*

11.00 Prednáška: *Čnosť*

12.20 Posvätné čítanie s mníchmi

13.00 Obed

14.00 Duchovný program

16.00 Svätá omša

17.00 Vešpery s mníchmi

Bližšie informácie: www.benediktini.sk

Abeceda lásky

*Naučiť sa reč lásky nie je jednoduché.
Táto abeceda ti ju pomôže zvládnuť.*

Maj v úcte každého človeka,
lebo v ňom žije Kristus. Buď vnímavý
na každého – je to tvoj brat a sestra.

O každom zmyšľaj dobre – o nikom
nezmyšľaj zle. Aj v najhoršom
človekovi sa pokús nájsť niečo dobré.

O iných hovor vždy dobre –
o blízkych nikdy nehovor zle. Naprav
krivdu zapríčinenú slovom. Nebuď
príčinou konfliktov medzi ľuďmi.

S každým sa rozprávaj jazykom
lásky. Nezvyšuj hlas. Neprekliňaj.
Nerob problémy. Nespôsobuj plač.
Upokojuj a prejavuj dobrotu.

Odpúšťaj všetkým a všetko.
Neprechovávaj v srdci hnev.
Vždy prvý podaj ruku na zmierenie.

Rob vždy dobre blížnemu. Každému
rob dobro tak, ako chceš, aby ho iní
robili tebe. Nerozmýšľaj o tom,
čo má niekto urobiť pre teba, ale
o tom, čo máš ty urobiť pre niekoho.

Aktívne spolupracuj v utrpení.
Ochotne prispej potechou,
radou, pomocou, srdcom.

Pracuj poctivo, lebo plody tvojej práce
používajú iní,
ako aj ty používaš plody ich práce.

Zapoj sa do života spoločnosti.
Otvor sa pre chudobných a chorých.
Deľ sa o hmotné i duchovné dobré.
Usiluj sa vidieť núdznych okolo seba.

Modli sa za všetkých,
dokonca aj za nepriateľov.

Kardinál Štefan Wyszyński

Prošba

Obraciam sa na vás s prosbou o pomoc
a podporu aj do ďalšieho obdobia. Prosbu
vyslovujeme s vedomím, že ste nám už mno-
hokrát pomohli a tiež s vedomím neľahkých
ekonomických pomerov. Našou spoločnou
útechou do budúcnosti je istota, že Boh je
s nami a nádej, že tí, ktorí môžu, nám podľa
svojho uváženia pomôžu.

Ktosi povedal, **človek sa najviac podobá
Bohu, keď pomáha**. Vyprosujeme všetkým
milosť, aby **mali srdce naplnené túžbou
podobáť sa Bohu**.

**Nech je požehnaný život vás všetkých
a nech vaša pomoc iným je pre nich po-
žehnaním!**

Aby vo všetkom bol oslávený Boh!

Pozvánka

Srdečne vás pozývame na svätú omšu 27. ne-
dele v období »cez rok«, **5. októbra 2013 o
11.00 hod.**, pri ktorej sa poďakujeme Bohu
za tohtoročnú úrodu.

Kontakty na nás

Adresa: **Kláštôr Premenenia Pána,**
Sampor 50, 962 31 Sliač
Tel. č.: **0915 800 124, 0903 982 470.**
E-mail: **benediktini@benediktini.sk**
Číslo účtu: **4008561679/7500**
Internet: **www.benediktini.sk**

Estote benedicti, č. 12, 6. 8. 2014.

Občasník priaznivcov a podporovateľov
benediktínskeho mníšstva na Slovensku.
Redakcia: o. František Štrba osb. Grafická
úprava: br. Michal Mária Kukuča osb.

Nepredajné.

Modlitba pútníka

Mohol som prejsť všetky cesty,
krížom krážom všetky pohoria od východu až po západ,
ak som nenašiel slobodu byť sám sebou,
nikam som nedošiel.

Mohol som sa podeliť o všetok svoj majetok
s ľuďmi iných národností a kultúr,
spriatelieť sa s pútníkmi zo všetkých kútov sveta,
či zdieľať nocľah so svätými i kráľmi,
ak nedokážem zajtra odpustiť môjmu susedovi,
nikam som nedošiel.

Mohol som niesť svoj batoh od začiatku až po koniec
a pomôcť každému pútnikovi, ktorý potreboval povzbudenie,
alebo prenechať lôžko tomu, čo prišiel po mne,
vzdať sa vody a nič za to nečakať,
ak po návrate domov a k mojim povinnostiam nebudem schopný
utvárať bratstvo, šíriť radosť, pokoj a jednotu,
nikam som nedošiel.

Mohol som mať každý deň dostatok jedla a vody,
každý večer si vychutnať strechu nad hlavou a sprchu,
alebo šťastne prekonať moje zranenia,
ak som v tom všetkom nevidel Božiu lásku,
nikam som nedošiel.

Mohol som vidieť všetky pamiatky
a rozjímať pri najkrajších západoch slnka,
mohol som sa naučiť pozdravy vo všetkých jazykoch,
alebo ochutnať čistú vodu z každého prameňa,
ak som nespoznal kto je tvorcom
všetkej tej nekonečnej nádhery a pokoja,
nikam som nedošiel.

Ak od dnes nebudem kráčať po tvojej ceste,
ďalej hľadať a žiť podľa toho, čo som sa naučil,
ak od dnes neuvidím v každom, či je to priateľ
alebo nepriateľ spoločníka na Púti,
ak od dnes neuznám Boha,
Boha Ježiša Nazaretského,
ako jediného Pána v mojom živote
nikam som nedošiel.